



TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000575123

Datum
17 november 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met
DS, KIEM, DEF, BZ, EZK,
NCTV, JenV, OCW, VWS

Bijlage(n)
3

Aan
Van

StassBZK
D&B

nota

Kamerbrief Praktijkcode tegen Desinformatie

Aanleiding

- Donderdag 16 juni jl. heeft de Europese Commissie de hernieuwde praktijkcode tegen desinformatie gepresenteerd. Bijgaand treft u de aan de Tweede Kamer toegezegde reactie hierop.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met verzending van de Kamerbrief hernieuwde Praktijkcode tegen Desinformatie aan de Tweede Kamer.

Kern

- Omdat het geen commissievoorstel betreft, is een BNC-fiche niet nodig.
- N.a.v. uw opmerkingen is de Kamerbrief op de volgende punten aangepast:
 - In de brief worden uw zorgen benadrukt over de mogelijke ontwrichtende rol van desinformatie in onze samenleving.
 - U spreekt zich kritisch uit over het zelfregulerende karakter van de code, waardoor er veel verantwoordelijkheid blijft liggen bij de ondertekenaars, en het daadwerkelijke succes afhangt van de daadwerkelijke uitvoering.
 - Wanneer de DSA in werking is zal de code echter indirect verplicht worden. Zeer grote online platformen moeten namelijk maatregelen nemen tegen systemische risico's (o.a. desinformatie). Deelname aan de praktijkcode kan een manier zijn om aan die verplichting te voldoen.
 - Er is extra informatie toegevoegd in de brief en deze nota over hoe de code in de praktijk moet gaan werken en wat NGO's hiervan vinden.
 - Er is aangegeven dat we dit jaar nog met een hernieuwde Rijksbrede strategie tegen desinformatie komen.

Toelichting

Uitvoering en toezicht

- De hernieuwde praktijkcode bevat 44 toezeggingen en 128 maatregelen. Ondertekenaars hebben nu een half jaar de tijd om een plan te maken voor welke toezeggingen/maatregelen zij onderschrijven hoe zij deze gaan uitvoeren. Op deze manier kunnen zij toezeggingen doen die passen

bij hun type diensten. Deze rapporten worden in december/januari verwacht. Op dat moment zijn dus pas de concrete maatregelen bekend van ondertekenaars zoals Meta en Google.

- De uitvoering van de code wordt gemonitord door een permanente taskforce. Deze bestaat uit alle ondertekenaars, vertegenwoordigers van de European Regulators Group for Audiovisual media Services (ERGA), de European Digital Media Observatory (EDMO) en de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) en wordt voorgezeten door de Commissie. Deze taskforce kan ook suggesties doen voor de verbetering van de code.
- Lidstaten kunnen via hun nationale audiovisuele media toezichthouder input leveren aan ERGA. In Nederland is dit het Commissariaat voor de Media (CvdM). Het CvdM is een onafhankelijke toezichthouder, het is daarom aan hen om te bepalen hoe zij invulling geven aan hun rol binnen ERGA in deze taskforce.

Onze referentie
2022-0000575123

Datum
17 november 2022

Reacties NGO's

- Bits of Freedom heeft zich kritisch uitgesproken over de code. De organisatie stelt dat zelfregulering niet werkt omdat VLOPs vooral geld willen verdienen en het niet erg vinden als andermans belangen daar onder lijden. Wel stelt BoF dat in de DSA veel maatregelen tegen desinformatie zijn opgenomen, waardoor er afdwingbare regels komen die desinformatie daadwerkelijk tegen gaan.¹
 - De hernieuwde code moet daarom echt gezien worden als tussenmaatregel, totdat de DSA in werking is getreden.
- De Association of Commercial Television & Video on Demand Services in Europe (ACT) is ook kritisch op de code. Punten van kritiek zijn het gebrek aan Key Performance Indicators; het gebrek aan concrete toezeggingen om ontoelaatbaar manipulatief gedrag aan te pakken; de optie voor ondertekenaars om voor een deel van de toezeggingen te ondertekenen; en het gebrek aan een afdwingmechanisme (zie bijlage 3).
 - De verwachting is dat de ontbrekende KPIs en concrete toezegging in december/januari er wel zijn bij het uitkomen van de eerste rapporten van de ondertekenaars. Het gebrek aan afdwinging wordt zoals eerder aangegeven anders onder de DSA.

Afstemming

- De Kamerbrief is afgestemd binnen de interdepartementale werkgroep desinformatie (BZ, Def, NCTV, EZK, JenV, OCW, VWS). Binnen BZK hebben CZW, KIEM en de Directie Digitale Samenleving meegelezen en input geleverd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden



Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

¹ [Zelfregulering lost niets op – Bits of Freedom](#)

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief hernieuwde praktijkcode	
2	Strengthened Code of Practice on Disinformation	
3	ACT – Review of so-called code of practice on online disinformation fails to deliver protection for EU citizens	Reeds openbaar op: https://www.acte.be/publication/review-of-so-called-code-of-practice-on-online-disinformation-fails-to-deliver-protection-for-eu-citizens/

Onze referentie

2022-0000575123

Datum

17 november 2022